



EKO-CONSULT

33-300 Nowy Sącz ul. Osiedłowa 13B/1 tel. 0 608 036 393 REGON 120216098 NIP 734-272-22-14

e-mail: biuro@eko-consult.pl

Opinia przyrodnicza w zakresie występowania gatunków objętych ochroną prawną, cennych bądź
rzadkich na terenie mostu Grunwaldzkiego w Krakowie oraz w jego otoczeniu
w związku z planowaną realizacją zadania pn.:

**„Projekt remontu mostu przez rzekę Wisłę w ciągu ul. Dietla (Most
Grunwaldzki) w Krakowie”.**

Autor:



Nowy Sącz, marzec 2025 r.

Spis treści

1. Podstawa prawna i zakres ekspertyzy.	3
2. Lokalizacja i opis miejsca ekspertyzy.	3
3. Metodyka.	4
4. Wyniki obserwacji.	5
5. Dokumentacja fotograficzna obiektu.	7
6. Wnioski.	25
7. Zalecenia.	25
8. Literatura.	26

1. Podstawa prawna i zakres ekspertyzy.

Inwentaryzacja została wykonana w związku z planowanym remontem mostu przez rzekę Wisłę w ciągu ul. Dietla (Most Grunwaldzki) w Krakowie. Biorąc pod uwagę charakter terenu, głównym celem inwentaryzacji było stwierdzenie obecności, gniazd, noclegowisk lub miejsc zgromadzenia migrujących ptaków oraz ewentualnego występowania nietoperzy w przedmiotowym obiekcie. Dodatkowo dokonano ogólnego przeglądu terenu przedsięwzięcia oraz jego otoczenia na okoliczność występowania gatunków chronionych, cennych lub rzadkich.

Regulacje dotyczące ochrony gatunkowej wynikają z:

- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U.2004 nr 92 poz. 880).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2016 poz. 2183).
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. 2014 poz. 1409).

2. Lokalizacja i opis miejsca ekspertyzy.

Most Grunwaldzki zlokalizowany jest w ciągu ul. Dietla, która jest jedną z głównych arterii komunikacyjnych w centrum miasta Krakowa. Otoczenie jest intensywnie wykorzystywane przez człowieka, zabudowane, przekształcone i nie nosi nawet śladów naturalnego charakteru. W bezpośrednim sąsiedztwie nie występują tereny zielone dogodne dla bytowania dziko żyjących zwierząt.

Zakres planowanych prac:

Planowany jest remont nawierzchni mostu, chodnika, torowiska oraz wymiany przewodów trakcyjnych od ul. Skwerowej do ul. Kordeckiego.



Rys. nr. 1. Most Grunwaldzki wraz z otoczeniem na wycinku ortofotomapy.

3. Metodyka.

Ekspertyzę przeprowadzono zgodnie z obowiązującymi standardami i metodyka pracy przyrodnika. Termin badań z przyrodniczego punktu widzenia nie był dogodny jednak biorąc pod uwagę charakter terenu zasadnym było dokonanie kontroli w tym terminie, aby nie wstrzymywać potrzebnej dla miasta inwestycji. Występowanie zwierząt i roślin cennych, rzadkich, objętych ochroną prawną w tak przekształconym i intensywnie wykorzystywanym przez człowieka środowisku jest mało prawdopodobne.

Dokonano lustracji terenowej na obiekcie przewidzianym do remontu oraz w jego otoczeniu. Konstrukcję mostu sprawdzono pod kątem możliwego zasiedlenia przez zwierzęta, w szczególności przez ptaki. Sprawdzone wszystkie typowe miejsca gniazdowania ptaków na okoliczność występowania miejsc ich stałego bytowania. Wykorzystano lornetki, aparat fotograficzny. Wykonano dokumentację fotograficzną. W celu sprawdzenia obecności

nietoperzy posłużono się dodatkowo specjalistycznym detektorem ultradźwięków jednak pora roku nie była dogodna dla potwierdzenia ich obecności – występowanie zimowych schronień nietoperzy na przedmiotowym moście jest bardzo mało prawdopodobne.

Badania i obserwacje wykonano w lutym i marcu 2025 r. przy słonecznej pogodzie i dodatniej temperaturze. Teren nie był pokryty śniegiem, warunki pogodowe były bardziej wiosenne niż zimowe. Termin obserwacji obejmował jedynie początek okresu lęgowego jednak skoncentrowano się także na poszukiwaniu śladów bytowania ptaków z zeszłego sezonu.

4. Wyniki obserwacji.

Bulwary nad Wisłą są miejscem bytowania jedynie gatunków wybitnie synantropijnych najliczniej reprezentowanych przez ptaki takie jak gołąb, sroka, kawka, wrona. W korycie Wisły występują mewy, łabędzie, kaczki. Analizowany teren nie jest predysponowany do stałego bytowania zwierząt. Na moście, punktowo (między środkowymi podporami mostu od strony zachodniej), odnaleziono około 30 starych gniazd jaskółki oknówki (*Delichon urbicum*). Gniazda te w chwili obecnej nie są zamieszkałe a ich stan wskazuje raczej na konieczność ich odbudowy przez ptaki, ponieważ w obecnym stanie nie nadają się raczej do wykorzystania. Jedynymi gatunkami jakie są w stanie wykorzystywać most jako miejsce stałego bytowania są gołębie miejskie (*Columba livia forma urbana*). Ich obecność została potwierdzona na obiekcie mostowym. Liczne zabezpieczenia zastosowane na filarach mostu świadczą o próbach wykorzystania go jako miejsca rozrodu gołębi. Pod mostem występują miejsca z dużą ilością odchodów pozostawionych przez gołębie a siatki zabezpieczające, kolce uniemożliwiające siadanie ptaków świadczą o licznych próbach powstrzymania gołębi przed zakładaniem gniazd i przesiadywaniem na filarach mostu. Na moście rozciągnięte są żółte proporce z symbolem ptaków w celu odstraszenia ich od siadania na linii trakcyjnej oraz zapobiegające kolizją ptaków migrujących/przelatujących wzdłuż koryta Wisły z siecią trakcyjną linii tramwajowej.

Obecności nietoperzy oraz śladów ich bytowania nie stwierdzono. W godzinach wieczornych przeprowadzono próbę wykorzystania detektora ultradźwięków jednak bez pozytywnych rezultatów – o tej porze roku bytowanie nietoperzy na takim obiekcie jest bardzo mało prawdopodobne. Ponadto brak śladów guana na filarach mostu świadczy o

niewykorzystywaniu go w okresie letnim nawet na tymczasowe schronienia. Duże wibracje od ruchu drogowego i tramwajowego na pewno skutecznie odstraszą wszystkie bardziej wrażliwe gatunki zwierząt od bytowania w tym obszarze. W miarę możliwości poddano oględzinom wszystkie typowe zakamarki i szczeliny dostępne do sprawdzenia na moście i nie stwierdzono żadnych widocznych śladów bytowania nietoperzy. Prawdopodobieństwo ich występowania nawet w okresie letnim jest niewielkie.

Otoczenie mostu stanowi teren przekształcony przez człowieka („Bulwary Wiślane”), betonowe chodniki, asfaltowa jezdnia, zieleń urządzona o znikomych walorach przyrodniczych pielęgnowana i zasadzona w celu poprawy walorów estetycznych otoczenia. Nie stwierdzono występowania roślin cennych pod względem przyrodniczym, rzadkich lub objętych ochroną prawną.

Biorąc pod uwagę charakter terenu oraz skalę i charakter planowanych prac, należy stwierdzić, że nie powodują one żadnego zagrożenia dla środowiska przyrodniczego w na terenie i w otoczeniu przedmiotowego obiektu, ponieważ nie ma tu żadnych cennych walorów przyrodniczych. Remont może jedynie oddziaływać negatywnie na gołębie miejskie, które w wyniku prowadzonych prac mogą być okresowo płoszone. Nie jest to jednak gatunek podlegający ochronie prawnej a liczne zabezpieczenia świadczą o próbach pozbycia się gołębi z filarów mostu. Gołębie miejskie podlegają przepisom ogólnym dotyczącym humanitarnego traktowania zwierząt, wynikającym z ustawy o ochronie zwierząt. Oznacza to, że nie wolno ich celowo krzywdzić, zabijać bez uzasadnionej przyczyny ani zadawać im cierpienia. Planowany remont mostu i linii trakcyjnej nie stworzy żadnych zagrożeń dla gołębi, które mogły by spowodować ich śmierć, cierpienie czy też sprawić im krzywdę.

5. Dokumentacja fotograficzna obiektu.



Fot. 1. Widok ogólny na Most Grunwaldzki



Fot. 2. Pod mostem przebiegają ciągi piesze wzdłuż Wisły licznie uczęszczane przez mieszkańców i turystów.



Fot. 3. Widok na most i najbliższe otoczenie.



Fot. 4. Ze szczególną starannością skontrolowano teren pod mostem i jego konstrukcję.



Fot. 5. W otoczeniu bezpośrednim mostu przebywały gołębie miejskie.



Fot. 6. Liczne zabezpieczenia przed gniazdowaniem i przesiadywaniem gołębi stwierdzono na filarach mostu.



Fot. 7. Siatki zabezpieczające przed gołębiami oraz ślady odchodów gołębi.



Fot. 8. Zabezpieczenia przed gołębiami pokrywały praktyczne całe filary wzdłuż ciągów pieszych.



Fot. 9. Od spodu, most na większości konstrukcji, nie posiada śladów gniazd.



Fot. 10. Konstrukcja mostu wydaje się być wolna od gniazd jednak dokładne sprawdzenie wykazało około 30 gniazd jaskółki w skrajnym „gzymsie” od strony zachodniej.



Fot. 11. Gołębie gniazdują prawdopodobnie na podporach mostu znajdujących się w korycie rzeki.



Fot. 12. Otoczenie mostu bardzo ubogie pod względem przyrodniczym – nisko koszone trawniki i pojedyncze drzewa (na zdjęciu najbliżej mostu – wierzba).



Fot. 13. Gołębie przesiadujące na filarach, gdzie brak jest zabezpieczeń przed ich przesiadywaniem.



Fot. 14. Widok na jezdnię – brak jakichkolwiek oznak środowiska przyrodniczego.



Fot. 15. Rozwieszone proporce w celu wyeliminowania kolizji ptaków z linią trakcyjną tramwajów.



Fot. 16. Otoczenie mostu – zielenć urządzona, gatunki ozdobne.



Fot. 17. Rondo Grunwaldzkie.



Fot. 18. Gołębie na alejkach spacerowych.



Fot. 19. Przeływająca para łabędzi.



Fot. 20. Obie strony mostu zabezpieczone przy filarach na przyczółkach przed przesiadywaniem i gniazdowaniem gołębi.



Fot. 21. Szata roślinna posiada jedynie walory estetyczne – brak większej wartości przyrodniczej.



Fot. 22. Widok na most od strony zachodniej.



Fot. 23. Uboga roślinność w otoczeniu.



Fot. 24. Widok na przejście dla pieszych pod mostem od strony ronda.



Fot. 25. Widok na przejście dla pieszych pod mostem od strony ronda.



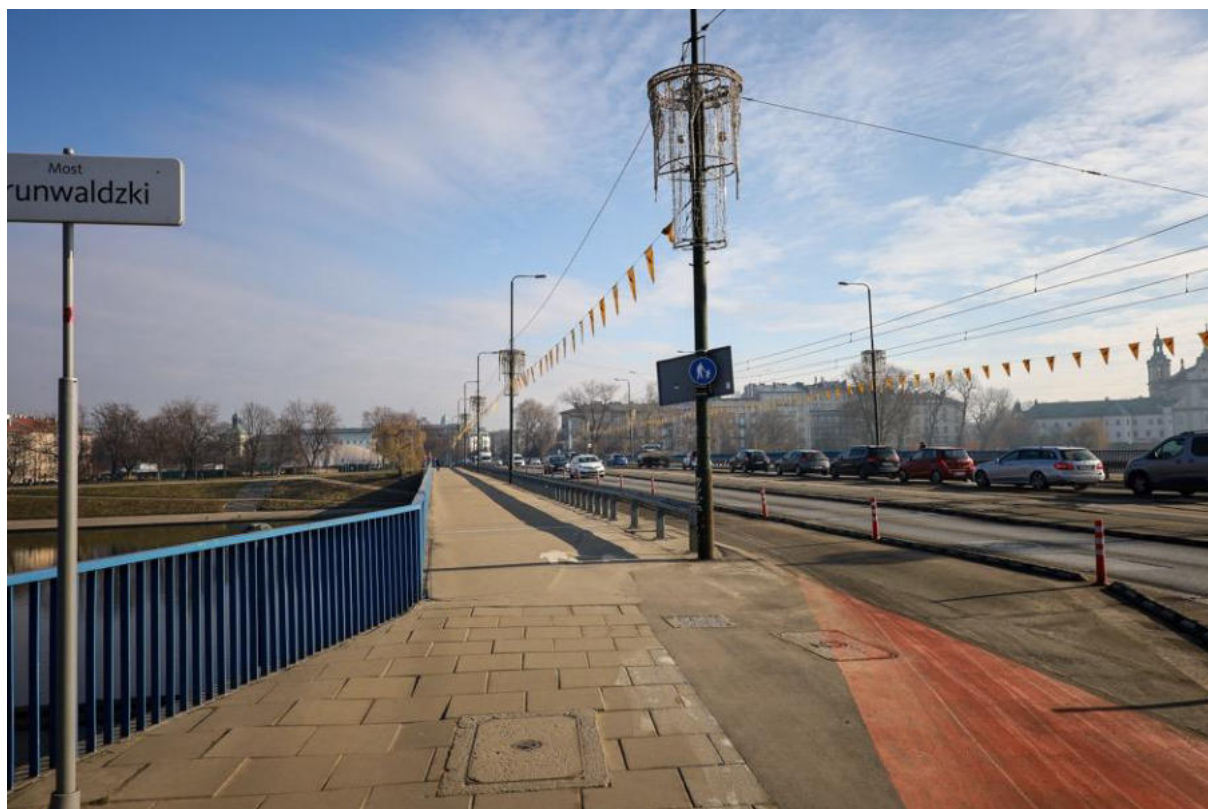
Fot. 26. Widok na koryto Wisły.



Fot. 27. Większe drzewa w sąsiedztwie mostu – niezagrożone planowanymi pracami.



Fot. 28. Na moście roślinność występuje jedynie w kwietnikach.



Fot. 29. Widok na chodnik w obrębie mostu.



Fot. 30. Widok na chodnik w obrębie mostu.



Fot. 31. Widok na chodnik w obrębie mostu.



Fot. 32. Widok na obszar remontu jedynie sieci trakcyjnej – brak wartości przyrodniczej terenu.



Fot. 32. Widok na tereny sąsiadujące z mostem.



Fot. 34. Widok na obszar remontu jedynie sieci trakcyjnej – brak wartości przyrodniczej terenu.

6. Wnioski.

- Jedyne ptaki jakie stwierdzono przesiadujące na obiekcie mostowym to gołębie miejskie.
- Gołębie nie gniazdują na moście w obrębie „bulwarów”, ponieważ uniemożliwiają im to wykonane zabezpieczenia. Gniazdowanie gołębi jest prawdopodobne na podporach mostu usytuowanych w korycie rzeki.
- W zewnętrznym gzymsie od strony zachodniej mostu stwierdzono około 30 starych gniazd jaskółki oknówki. Gniazda nie są obecnie zamieszkałe – kontrola odbyła się przed przylotem jaskółek z miejsc zimowania. Część gniazd może nadawać się do odbudowy przez ptaki, część jest mocno zniszczona.
- Realizacja zadania nie wiąże się z przekształceniem terenów zielonych, w zakresie remontu nie ma także przewidzianej wycinki drzew i krzewów.
- Teren przedsięwzięcia to obszar całkowicie przekształcony, zurbanizowany.
- Nie stwierdzono nietoperzy oraz śladów ich obecności.
- W otoczeniu mostu brak jest dogodnych warunków dla bytowania dziko żyjących zwierząt. Stwierdzone gatunki są uznawane za synantropijne – mogące mieszkać w sąsiedztwie człowieka.
- Szata roślinna jest bardzo uboga, sztucznie wprowadzona bez żadnych istotnych walorów przyrodniczych. Ma charakter ozdobny – zasadzona w celu poprawy estetyki otoczenia.
- Brak jakichkolwiek roślin z gatunków rzadkich, cennych bądź objętych ochroną prawną.
- Brak grzybów, mchów i porostów w obszarze planowanego remontu.
- Nie ma żadnych przeciwwskazań przyrodniczych do realizacji planowanych działań w obrębie Mostu Grunwaldzkiego oraz na odcinkach planowanej do remontu sieci trakcyjnej pod warunkiem uzyskania zgody z RDOŚ na płoszenie ptaków i likwidację ich gniazd.

7. Zalecenia.

Należy złożyć wniosek do RDOŚ w Krakowie celem uzyskania zgody na odstępstwa wobec zakazów dotyczących gatunków objętych ochroną prawną:

- **Jaskółka oknówka (*Delichon urbicum*)** – stwierdzono występowania starych gniazd w różnym stanie zachowania. Część nadaje się prawdopodobnie do odbudowy przez

ptaki. Ilość wszystkich gniazd i śladów po gniazdach wynosi około 30 - 35 szt. –
liczone na podstawie wykonanej dokumentacji fotograficznej.

Gatunki nieobjęte ochroną prawną jednak w przypadku gniazdowania i wychowy młodych obowiązuje zakaz niszczenia gniazd na podstawie ustawy o ochronie przyrody:

- **Gołąb miejski (*Columba livia forma urbana*)** – gatunek nie jest objęty ochroną prawną jednak może wystąpić konieczność usunięcia gniazd gołębi w trakcie remontu. Sytuacja z gniazdowaniem gołębi w obrębie mostu Grunwaldzkiego jest dynamiczna i trudna do oszacowania. Gołębie zakładają gniazda spontanicznie, zagęszczenie ich występowania jest duże, próbują zakładać gniazda nawet w obrębie istniejących zabezpieczeń (kolce mające ograniczyć przesiadywanie ptaków).

Zaleca się kontrolę ornitologiczną bezpośrednio przed przystąpieniem do rozpoczęcia remontu po uzyskaniu decyzji derogacyjnej z RDOŚ. Zniszczenie gniazd, w przypadku uzyskania decyzji derogacyjnej, będzie możliwe tylko w sytuacji, kiedy będą one niezamieszkałe (brak ja i piskląt).

8. Literatura.

1. Praca zbiorowa pod red. Baran B, Makowska – Juchniewicz M. Monitoring gatunków zwierząt cz. III; Biblioteka Monitoringu Środowiska; Warszawa, 2012.
2. Praca zbiorowa, Monitoring ptaków lęgowych, Biblioteka Monitoringu Środowiska; Warszawa, 2009.
3. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U.2004 nr 92 poz. 880).
4. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. 2016 poz. 2183).
5. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz.U. 2014 poz. 1409).